

SZERKESZTŐI IRADA

Beimagyar-utca 27-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzettnek.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. Negyed évre 4 frt. vagy 8 korona. Félévre 8 frt. „ 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. vagy 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat. Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy □ centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora: 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Nyitott cikkeik:

garmand sora után 20 kr. fizetendő.

Ugron Gábor a honvédségről.

Az országos 48-as párt vezére a képviselőháznak tegnap tartott ülésén ismét egyikét mondotta el azoknak a beszédeknek, melyek a magyar parlamentben mindig esemény számba jönnek.

A honvédelmi tárca költségvetésének általános tárgyalása tegnap véget ért, Ugron Gábor, mint a határozati javaslat benyújtója, élt a záró-jogával és mondott egy oly hatalmas záró beszédet, a mely nemcsak a parlamenti körökben lepte meg, hanem általános feltűnést fog kelteni ország-szerte.

Mi sajnáljuk legjobban, hogy e kiváló beszédet postai zavarok miatt oly későn kaptuk, hogy lapunk szűke miatt is phisikai lehetetlenség azt egész terjedelmében közölnünk.

Sajnáljuk annál is inkább, mert a magyar honvédségről, mint kifejezetten nemzeti intézményről még oly beható és oly gazdag érvelésű kritikát még nem mondtak, mint a mit tegnap Ugron Gábor gyakorolt a honvédség hadképessége és a vezetés rendszere felett.

Ismeretes tény ugyanis, hogy Ugron Gábor az általános vita folyamán elmondott nagyszabású beszéde kapcsán határozati javaslatot terjesztett elő, melyben utasítottatni kérte a honvédelmi kormányt, hogy a honvédségnek műszaki csapatokkal és tüzérséggel való ellátása iránt tegye meg az előkészítő lépéseket és terjesszen a törvényhozás elé megfelelő javaslatot.

Fejérvári báró, honvédelmi miniszternek az Ugron féle határozati javaslatra alig volt egyéb ellenvetése, mint az, hogy ez idő szerint még nincs szükség arra, hogy a honvédség műszaki csapatokkal és tüzérséggel ellátassék és állítása szerint az állam financiaiális helyzete sem teszi lehetővé a honvéd hadseregeknek ily értelmű kiegészítését.

Ezzel a merőben általánosságokban mozgó kifogásokkal szemben mutatta ki aztán Ugron Gábor tegnapi emlékeztető beszédében, hogy egyfelől a szükség is fennforog, másfelől pedig azt, hogy e szükség elől kitérni pusztán financiaiális tekintetből — nem lehet.

Ugron beszéde valóságos tanul-

mány a honvédség szervezetről, hadképességének kifejlesztéséről, és e tanulmányban az érvek oly gazdagsága és súlyossága van meg, a mely mindenkit, csak éppen a honvédelmi minisztert nem győzte meg arról, hogy a honvédség hadképességének ily irányú kifejlesztése nemcsak szükség, hanem elsőrendű nemzeti és védelmi érdek.

Kétségtelen tény, hogy a nemzeti érdek szempontjából csakugyan elsőrendű szükséglet, hogy a magyar honvédségnek, mely első sorban van arra hivatva, hogy Magyarországot minden ellenséges kultatmadások ellen megvédje, el kell látva lenni mindazon eszközökkel, melyeket a mai hadviselési rendszerbe beilleszkedni akaró hadseregek nem nélkülözhetnek.

Jöhetnek idők — a mikor az ország területi biztonsága és a lakosság belbékije attól lesz feltételezve, hogy a védelmére rendelt magyar honvédség a mai harcászati követelményeknek megfelelő berendezés mellett képes lesz-e a teljesen felszerelt ellenséges haderővel szemben felvenni a harcot.

És ez a körülmény annál fontosabb Magyarországra nézve, mert viszont az a haderő, melyet egy ellenséges támadás esetén országunk védelmére állíthatnánk — nem nyújt garanciát arra, hogy ez azt a védelmet fogja nyújtani, a melytől várunk lehetne.

Ezért van szükség arra, hogy az a magyar haderő, a melyre támaszkodhatunk, teljesen hadképes és a modern követelményeknek megfelelően legyen felszerelve.

Hogy a pénzügyi helyzet megengedi-e a honvédségnek eme nagy költségbe kerülő felszerelését, az szerintünk alárendelt kérdés, mert sok szükségtelen és indokolatlan dologra tudnak juttatni milliókat, de nem akarnak tudni újabb költségről és áldozatokról akkor, a midőn a honvédség hadképességének emeléséről van szó.

Hogy ez bizonyos köröknek nem nagyon van nyitokra, azt tudjuk, s éppen ezért csak hálával tartozhatik a nemzet Ugron Gábornak, hogy hatalmas beszédével a nemzetet meggyőzni igyekezett arról, hogy a honvédség hadképességének emelése nemzeti szükség, s előbb-utóbb ha áldozatokkal is, emelni kell a magyar honvédséget arra a színvonalra, a melyen állania kell.

vonalához képest az egész templom-tér; egyenlő legyen-e amaz? vagy a templom-tér legyen kissé kiemelkedve? mivel legyen elválasztva s körülhatárolva a főtérről? mi legyen a talaj: aszfalt-e vagy egyéb anyagból készült? legyen-e növény, cserje, vagy fadísztis s mily pontokon és mily arányban?

Előre megállapítandó: most, vagy idővel hová, hány szobor lesz állítva? vagy csak egy és az hová? s annak helye most előre kijelölendő.

Harmadik, a templom restaurációja. Századának e remeke így nem maradhat. Szépségét s architekturai nagyszerűségét elvitatni, így a hogy van, és tagadni nem lehet. Zsigmond király dicsőségének s a katolikus vallás hatalmas-voltának fényes bizonyítéka és emléke ez. De javítást igényel sok tekintetben.

A javítás kettő lehet: gyökeres, vagy az anyagi erőhöz mért.

Az egész templom mintha bele lenne süllyedve a földbe, az alapfal-kövek megromolva, elporladva, fő- és oldalajtók, ablakok ócskák, megromolva; párkányzatok, kapitellák, diszitekák letördelve, mego-onkítva; a fedél formái, toldott-foldott, stíl és izlés nélküli, körtornyocskák elpusztulva, sok köztűk hiányzik; az egész külső falrakáson nagy csorbák, kisebb-nagyobb hasadások, fal-megcsuszás, támoszlopok elválása sat. Szóval: a templom egész külseje gyors javítást igényel.

Ahoz, hogy milyen mérvű legyen, csak szakember és műtört szólni illetékesen. De hogy hamar hozzá kell látni, az kétségtelen,

A t. Ház.

Budapest, ápr. 11.

A képviselőházban ma folytatták a honvédelmi tárca költségvetését.

A t. Ház mindjárt az ülés elején két igen érdekes felszólalást hallhatott: a gróf Esterházyt és Polónyi Gézáét. Terjedelemre nem, de érdekességre egyezett a két beszéd s az ellenzék mindkettőt Zajos helyeslésekkel kísérte.

A honvédelmi tárca költségvetésének általános tárgyalása során

Gróf Esterházy Mihály a drága pénzen beszerzett mitrailleursek kérdéséért tette szavát s egyenesen megkérdte a honvédelmi minisztert, hogy mért nincs legénységünk a mitrailleursekhez, ha ezek még ma is használhatók, vagy pedig mért nem adunk tul rajtuk, ha nem használhatók? Meglehet, a miniszter azt fogja válaszolni, hogy nyílt háborúban ugyan nem használhatók a mitrailleursek, de szorosokban igen s hogy közvetlen legénységünk nincs ugyan hozzájuk, de háboru esetén ki fogják rendelni azokhoz a közös hadsereg tüzérségét: csak hogy a mitrailleursek beszerzése alkalmával a kormánynak nem lehetett ez az intenciója. Ez is egyik szimptomája a rezignáció és lemondás politikájának, melyet ő helyeselni nem tud s ezért pártolta Ugron Gábor határozati javaslatát. A költségvetést azonban magasabb szempontokból elfogadta. (Zajos helyeslés az ellenzékben.)

Polónyi Géza előrebocsátotta, hogy ezuttal egyenesen felhívásra szólal fel. Az igazságügyminiszter ugyanis e napokban valamelyik közbeszólására azt jegyezte meg, hogy álljon fel, ha beszélni akar. Ehez képest — mondani valója lévén, most felszólal, de a reciprocitás megkívánása, hogy midőn ő az igazságügyminiszter felhívására feláll és beszél, akkor Szilágyi itt üljön és hallgasson. A miniszter azonban nem is jött el az ülésre. Polónyi ezután széles alapokon, nagy jogi apparátussal bizonyította, hogy az az új felelősségi teoria, melyet az igazságügyminiszter a maga állására nézve legutóbb felállított, mennyire nem felel meg törvényeinknek s a törvényhozás intencióinak. Kimutatta, hogy Deák Ferencz annak idején egészen más véleményen volt az igazságügyminiszter hatásköréről és törvényjavaslatot is készített a katonai büntető eljárásról, melyet most az igazságügyminiszternek csakba kellene nyújtania. A helyett most Szilágyi azzal áll elő, hogy reá ez a dolog nem is tartozik s az egészet egyszerűen a honvédelmi miniszterre hárítja.

Majd gunyosan említi fel, hogy eddig az igazságügyminiszter mindig azt mondta,

hogy a kérdés a megoldás stádiumában áll, de az soha sem állott ott és most sem áll.

A másfél óráig tartó beszédet az ellenzék hosszan éljenezte s a tüntetés még erősbödött, mikor észrevették, hogy az időközben megérkezett Szilágyi Dezső nyomban válaszolni akar.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter kijelentette, hogy nem akarja hallgatással mellőzni azt a megjegyzést, — mintha az igazságügyminiszter ígéretében bizni nem lehetne.

Hangok a szélsőbalról: Abban, a mit a régiek ígértek.

Szilágyi Dezső: Hát nem engem értett?

Polónyi Géza: Hisz a miniszter ur semmit sem ígért.

Szilágyi Dezső: Ha nem rám vonatkozik, felszólalásom tárgyalanná vált.

Ezután Horváth Ádám szólalt fel. Előre bocsátotta, hogy a hadsereg tiszt köteleiből való elbocsátását csak tegnap reggel kapta meg s így a minap még teljes joggal mondotta, hogy ő katoná. Minthogy Lobkovitz herceg az erre vonatkozó helyreigazítást egy bécsi lapban közölte, gratulál a magyar sajtónak. Ezeknek előrebocsátása után határozati javaslatot terjesztett be, mely így hangzik:

„Utastja a Ház kormányt azonnal való intézkedésre, hogy a közös hadsereg-nél, valamint a magyar királyi honvédség-nél és csendőrségnél a guzba kötés és kikötés büntetése haladéktól nélkül beszűntessenek.”

Most br. Fejérvári Géza honvédelmi miniszter válaszolt az utóbb felszólalt képviselőnek, mely után a zárbeszéd megtagadása következett.

Szerb György előadó és Tóth Ernőnek határozati javaslatát védő felszólalásai után Ugron Gábor tartotta meg zárbeszédét, melyben hivatkozott arra, hogy a hadseregben a testi fenyték és rabláncz alkalmazását törvény tiltja s ha a guzba kötés és oszlophoz való kikötést a katonai szabályzat megengedi, ez csak azt jelenti, hogy a közös hadsereg nem respektálja a törvényhozás szuverénitását és szabályzatokkal játsza ki a törvényeket. A miniszterrel polemizálva kimutatta ezután Ugron, hogy ugyanaz a logikával, mellyel azt mondják, hogy a német szolgálati nyelvű közös hadseregben az oktatás sem lehet más, mint német, el kellene ismerniök azt is, — hogy a magyar szolgálati nyelvű honvédség-nél az oktatás nyelvűl joggal kívánják a magyart. Végül Ugron a saját határozati javaslatának elfogadását ajánlotta, mely felfogása szerint Bécs bizalmatlanságán kívül ok nincsen arra, hogy

a kétszáz ezer főnyi honvédségtől a tüzérséget és műszaki csapatokat megtagadják.

Óriási hatással fejtegeti, Ugron azt, hogy esetleges háboru esetén a honvédség mai hiányos szervezetével csak részleges diadalokat arathat, de még győzelme sem lesz Magyarországra.

A tapsok és éljenzések megszüntével báró Fejérvári Géza honvédelmi miniszter beszélt még egyszer és — saját szavai szerint — kellő mértékre kívánta redukálni Ugron tüzásait. A határozati javaslatokat természetesen mellőzni kérte s minthogy néhány erősebb kifejezést is használt, a szélsőbalról egy kicsit meg is hocholták.

Következett volna a szavazás. Az elnök azonban bejelentte, hogy Ugron és Horváth Ádám határozati javaslataira névszerint való szavazást kértek, és pedig a holnap napra való halasztással. Ehez képest a szavazást holnapra halasztották.

Merénylet a hercegprimás ellen.

Az egész országban ma nincs egyébről szó, mint a hercegprimás ellen intézett merényletről.

A merénylet megtörténte alkalmával a szörnyű esetről olyan különböző hírek jelentek meg, hogy most szükségesnek tartjuk az egész merénylet lefolyását hű tudósításban közölni.

Valamivel tizenkét óra előtt belépett a hercegprimás titkárához egy ember.

— Én vagyok Csölcs Mihály! — mondta.

— Mi a kívánsága?

— Az emminenciás herceg primás urral akarnék beszélni, hogy elmondhassam panaszomat.

— Mi az a panasz?

Arra Csölcs elbeszélte Kohl dr. titkárnak, a kinél épp akkor ott volt Varga budavári kaplán, a panaszát. Hogy ő tizenegy esztendőig pinceszemester volt a primási uradalomnál. Hogy elbocsátották a szolgálatából egy esztendő előtt. És hogy ő most kereset, kenyér nélkül van a familiájával együtt. Ugy véli, nem érdemelte meg, hogy őt elcsapják. Hiszi, hogy igazságtalanságot tettek vele. Hát arra akarná ime most megkérni a hercegprimást: fogadja vissza a szolgálatába.

Ugy névről ismerte már Kohl dr. ezt a Csölcsot, a kinek a multját alább részletesen beszéljük el. Tudta róla a primási titkár, hogy olyan ember, a ki sok rossz fát tett már a tűzre, de aki mindannak dacára sokszor kapott kisebb-nagyobb segélyösszegeket a primástól azóta is, hogy a szolgálata-

„A rettenetes Czár”.

Regény a rettenetes Iván korszakából.

KÉT KÖTETBEN.

Irta: Gróf A. K. Tolstol.

Fordította Clare Filmora után: AMICA.

ELSŐ KÖTET.

VI.

▲ látogatás.

(Folytatás.)

(9)

És Morozov vidáman mosolygott, s rendesen szigorú arca örömtől sugárzott.

A herceg kényelmetlenül érezte magát a Morozov jelenlétében.

— Uram, — mondá — Herceg Prons- kitől leveleket hoztam neked.

— Kösönöm, herceg, majd később elfogom olvasni azokat. De mindenek előtt a te szükségidet kell ellátnunk. Hol van Dimitrievna Eléna? Ho, itt jön valaki! Mond meg az asszonyodnak, hogy egy kedves vendég érkezett Serebryany Romanovitch Nikita herceg és arra kérem, hogy jöjjön és üdvözlölje őt.

Néhány pillanat múlva Eléna nyugodtan és bájosan a szobába lépet, egy tározát hozott a kezében, melyen különféle borok voltak.

Eléna mélyen meghajtotta magát a herceg előtt, mint hajmost látná először. Olyan sáppadt volt, mint a balál.

— Herceg, — mondá Morozov — ez az én feleségem; kérlek szeresd és tiszteld őt. A te atyád és én olyanok voltunk, mint ha testvérek lettünk volna, tehát nem szabad, hogy az én feleségem idgen legyen előtted. Ígyál, herceg, és a mi szegény fogadásunkat ne vedd meg! Minden a tied, ami-

JAKAB ELEK.

ből elbocsátották, ami egyébként még előbb történt, sem mint hogy Vaszary Kolos feje lett a magyar katolikus egyháznak.

Kohl dr. megkérdezte a primást, hajlandó-e elfogadni azt az embert. És hogy a primás igennel felelt, ő maga, a titkár vezette be Csölöcsöt az audienciás terembe. Az előszobában az alatt ott várakozott két apáca, a kik szintén kihallgatásra voltak menendők.

Ugy szokott lenni, hogy a primás mindig egyedül van, mikor valaki audienciára jön hozzá. De most Kohl dr. benmaradt a fogadó teremben. Ugy lehet azért, mert megsejtette, hogy az a Csölöcs rosszat forral magában.

A titkár odament az asztalhoz és elkezdte rendezgetni a rajta levő aktadarabokat. A hercegprimás pedig, aki háttal állott a szomszédos szalon ajtajának, kihallgatta Csölöcsöt.

A primási uradalom volt pinczestere bő felöltöt viselt, melyet nem vett le, mikor bement audienciára. Azért nem, — ez immár nyilvánvaló — mert a köpenye zsebében rejtette a kést. A bő felöltő okolta azt is, hogy nem vették észre nála a gyilkos szerszámot, amely pedig jókora darab volt.

Csölöcs röviden előadta a kérését: Szeretné, kérné, hogy a primás vegye vissza őt a szolgálatba, ne hagyja őt a nyomorban a családjával.

Hanem arra a primás azt felelte: — Nem ígérhetek semmit, amíg meg nem hallgattam Lóskay főkörmányzó urat! Csölöcs erre daczosan fölvetette a fejét.

Nem-e — mondta kihívó módon. — No már pedig én addig ki nem megyek ebből a szobából, amíg Hercegséged azt nem mondja, hogy visszafogad.

A primás válasza nélkül hátat fordított erre a merész fickónak és be akart menni a másik szalonba.

Ekkor aztán Csölöcs előkapta a zsebéből a kést.

Hatalmas, csontnyelű, hegyes kés volt. Csölöcs a primás felé rontott.

Főlemelte a karját, hogy hátha döfje a primást.

De Kohl Medárd dr. ebben a pillanatban odarohant a merénylőhöz és megragadva karját, egyet lódított Csölöcsön, úgy, hogy az majd hanyatt bukott.

A primás ekkor hátrafordulván, meglátta, hogy mi történik és elkiáltotta magát: — Segítség! Segítség!

Ezt meghallotta az előszobában várakozó két igralmas testvér. A primás huszára eltávozott az előszobából.

Az apácák azt hitték, hogy Kohl dr. a szobájában van és odasiettek, hogy előszólítsák, miközben hangos segítség-kiáltásokkal fölverték a palota minden lakóját.

Ez tette figyelmessé a Kohl dr. szobájában ülő Varga káplánt, aki habozás nélkül rohant az audienciás terembe.

A primás már akkor nem volt ott. Besietett a másik szalonba és ott többször megnyomta a sürgöny gombját. Magában az elfogadó teremben még villamos csengétyű sincs.

Mikor Varga káplán besietett, Csölöcs

és Kohl javában dulakodtak. E dulakodás közben történt meg, hogy Csölöcs ötször megdöfte a titkárt. És ki tudja, hogy a felbőszült ember nem üli-e meg Kohl dr.-t, ha Varga be nem siet.

Hanem Varga erős, robusztus ember. Gondolkodás nélkül megragadta a merénylőt, egyik kezével a torkánál, másik kezével a karján. Ugy megszorította a torkát Csölöcsnek, hogy az belekékült. De a kést még se hagyta. Görcsösen szorította a nyelét.

Pedig Varga káplán éppazon iparkodott, hogy ezt a gyilkos szerszámot vehesse el tőle. Nem ment olyan könnyen. Csölöcs is erős ember és a düh még fokozta az erejét.

Vége Varga és a sebesült Kohl (aki azonban sérüléseit tán akkor még nem is érezte) odaszorították a dühöngő fickót egy sarkba és ott iparkodtak elvenni tőle a kést.

Egyik újat a másik után fejtették le a kés nyeléről, de Csölöcs még két ujjával is úgy szorította a gyilkos szerszámot, hogy Varga a primást volt kénytelen kérni:

— Eminenciás uram, az istenért vegye el tőle a kést.

Arra a másik szoba küszöbén álló primás odasietett és kivette Csölöcs kezéből a fegyvert.

Mindez pillanatok alatt történt. Vége aztán befutott a cselszéd, befutottak a föllármázott palotabeliek, akik megragadták Csölöcsöt és kivittek.

Mialatt kihurcolták, Csölöcs odafordult a primás felé és azt kiáltotta:

— Ezek a szurások magának szólottak! Kohl Medárd aztán kimerülve bukott le a földre.

Vér borította az oldalát.

— Meggyilkolták! — kiáltott föl a primás, aki maga intéskedett, hogy a sebesültet ágyába vigyék és hogy gyorsan orvost hívjanak.

Kohl csak a szobájában vette észre a sebeit és fölkiáltott:

— Az az ember megszurkált!

A hercegprimás ott maradt a sebesült mellett, maga is segített a huszárnak, aki Kohl dr.-t levetkőztette.

A két apáca hamarosan megvetette az ágyat, melybe belefektették a fiatal lelkeszt.

A szolgaszemélyzet egy része az alatt orvosokért sietett.

Kovács Imre rendőrorvos érkezett meg elsőnek és hamarosan bekötözvén a sebeket, életre térítette a sebesültet. Mert Kohl már az eszméletét is elvesztette. Pár perc alatt megérkeztek aztán Farkas László dr. és Klempa dr. orvosok is.

Csak ekkor tért vissza a hercegprimás lakásosztályába, ahol halálszáppadtan, kimerülve, reszketve az izgalomtól, egy karosszékre rogyott.

A merénylőt, akit addig a szolgaszemélyzet őrzött, átadták a palota előtt álló rendőrnek, aki Csölöcsöt a budavári kerületi kapitánysághoz kísérte.

Csölöcs Mihály szerb származásu bognár, akit még Simor János idejében alkalmaztak pinczesternek.

A primási pinczék az u. n. Sötét kapu alagutban vannak. Itt dolgozott Csölöcs, a

boredényeket javíttatta s később nemcsak a borokat kezelte, de a primási deputátumokat is ő szolgáltatta ki a tisztviselőknél és a főszékesegyházi kar tagjainak.

Lakása a Várhegyen egy kis emeletes házban volt. Feleségével és két kis gyermekével nem egyszer nagyon brutálisan bánt.

Ez ízben rabiatoson jött haza. Felesége aggodalommal várta, mert tartott tőle, hogyha botrányt csinál, elbocsátják állásából s akkor földönfutók lesznek valamennyien.

Csölöcs Mihály megverte a feleségét, azután rimánkodó gyermekeit titlegelte. Mikor a szegény anya védeni kezdte a kicsinyeket, akkor a vadindulatú Csölöcs fogta az asszonyt s kidobta az ablakon.

A kidobott asszony napokig megfakadt az ágyat s mikor idegen emberek jelentették föl az esetet, azt vallotta a vizsgálattól előt, hogy véletlenül esett ki az ablakon.

Igy történt, hogy a szegény asszony ezzel a hazugsággal megmentette férjét és gyermekeit.

Lóskay Jeromos jószágkormányzó Csölöcs Mihályt hatlén kezelés miatt eleinte degradálta, azután pedig elcsapta.

Az új pinczester Ehrlich Lipót lett, kit a kormányzó Zala-Apától hozott.

Csölöcs nem akarta átadni a pinczekulcsokat, úgy, hogy Reviczky Győző esztergomi főszolgabíró kénytelen volt csendőrökkel elvételre a kulcsokat.

Már ekkor hangoztatta Csölöcs utonutfélen, hogy le fog számolni előbb Lóskayval, azután az új pinczesterrel, de nem hagyja magán száradni sokáig megaláztatását.

Lóskay Jeromos épen akkor érkezett meg, mikor a gyilkos merénylő már a rendőrség kezére került és azt mondta:

— Ami a gazembernek Esztergomban nem sikerült, azt Budán akarta rajtam végrehajtani.

E. K. E. választmányi gyűlés.

Kolozsvár, ápr. 11.

Tegnap d. u. 4 órakor Bethlen Bálint országgyűlési képviselő elnöksége alatt látogatott és érdekes gyűlést tartott a Kárpát-Egyesület központi választmánya, melyen jelen voltak a tisztikarból Felitzsch Arthur ügyvezető alelnök, Radnóti Dező titkár, Bereszász László pénztáros, Gyaluy Farkas dr., Veress Endre és Kuti István jegyzők, Nedorozsák János ellenőr, Eöry Ernő és Szekula Ákos számvizsgálók, továbbá a választmányi tagok közül Finály Gábor, Gámsz József dr., Gazsi József, Hangay Oktáv, Kolbshayer Bertalan, Mannsberg Sándor br., Márki Sándor dr., Papp György, Szádeczky Lajos dr., Vöröss Sándor.

A mult gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése után Radnóti Dező titkár terjesztette elő titkári jelentését. Mindenekelőtt a választmányi tagok egyszersmindkorra értesítettek, hogy a választmány minden hó 11-én d. u. 4 órakor tartja rendes havi gyűlését. Az egyesületi iroda tágasabb és központibb helyiségbe (Belmagyar-utca 3 sz. alá) költözött, hol a titkár és pénztáros minden nap d. u. 3-tól 6-ig hivatalos órákat tartanak. Az iroda össze van kötve a telefon hálózattal, száma 76.

A mult gyűlés határozatahoz képest a radna-borbeci fürdő építkezése kiadott 479 frt 80 kr, vízelemzésre 100 frt. A detonatai menedékház ügye szintén előrehaladt, az elsőfokú bíróság elrendelte, hogy a felajánlott 500 frtot legközelebb beküldi. Az osztályok köréből kiemelt a titkár, hogy a kolozsmezei osztály márc. 14-én rendkívül sikerült estélyt rendezett, mely az osztálynak közel 100 frtot jövedelmezett. Ez osztály Szádeczky Lajos dr. elnöksége alatt igen élénk és tevékeny munkásságot fejt ki.

A tordai hasadéki út fentartási költségeire a tordai főszolgabíró a megszavazott évi 200 frtot kérvén felvilágosítandó lesz, hogy egyesületünk 200 frtot egyszersmindkorra és évi fentartásra 50 frtot szavazott meg. Előbbi már kifizetett, most tehát csak az 50 frt esedékes.

A kolozsmezei osztály útján turista felszerelések és ruhák szereztettek be, melyek a központi szállodalban megtekinthetők. A közbe teendő árak szerint a jelentkező tagok megrendeléseit az iroda szívesen közvetíti.

Egy „bölc” szabályrendelet.

Nagykikülli vármegye a mult év december 29-én tartott rendhivli közgyűlésén a következő szabályrendeletet hozta:

Szabályrendelet

a vízmosások képződésének megakadályozásáról.

1. §. A vízmosások árkok képződésének megakadályozása érdekében 20 foknál meredekebb hegyoldal felzántása tilos. Az ily helyen köteles mindenki megfelelő megsejty hagyni.

A hivatalos tájékoztatásnak, a stilus culinariusnak, és az elhamarkodott, megmondatlan szabályrendelet alkotásnak klasszikus csoda bognara ez, a mely fényesen illusztrálja, hogy a szabályrendelet alkotó állandó választmány, vagy ennél födirigense: a főispán ur, nincsenek tisztában a vármegye gazdasági és talajviszonyaival.

Hanem azért oh feneketlen bölcesség — még is megrendszabályozzák a földet, még a mint látható utólagos naivitással és bámulatos föltűnéssel.

Az első §. szerint a 20 foknál meredekebb hegyoldal felzántása tilos. Ime mekkora tájékozatlanság és járatlanság gazdasági tekintetben és mily ferde föltételek nézet, jogi szempontból azok részéről, a kik hivatalos volna a megye területén a gazdasági érdekeket képviselni. Hiszen ezeknek az uraknak az volna a hivataluk, hogy minden talpalatnyi föld megmiveltetését elősegítsék, hogy ezáltal elhárítsák a földmivest terhelő számtalan bajokat, emeljék a gazdaságot, miáltal a közjóllét nyerne csak.

Dehogy teszik ezt. Sőt szabályrendeletet tálakolnak össze, mely szerint 20 foknál meredekebb területet tilos felszántani.

És ilyen szabályrendeletet alkotnak abban a megyében, hol a földnek mondhatni két harmada 20 foknál is meredekebb hegyoldal a hol a 20 foknál kisebb meredekséggel bíró talaj olyan kevés, hogy csupán csak annak a megmiveltése a szegény földmivestnek nem adja meg a mindennapi kenyeret.

Nos hát mit mivelnék abban a hegyes vidéki megyében. Milyen területeket mivelnének. Fennnaplályt vagy rónát? Mert azok a keskeny völgyek a mit a szabályrendelet alkotók bölcossége miveltés alá hajlandó bocsátani, bizony hogy sem elegendők, a megélhetésre.

Nem csekély belátás nyilvánul abban a törvényes kijelentésben is, hogy a 20 fokos

meredeket felszántani nem szabad, de ott megsejty kell hagyni.

Hogy csillámlik itt a contradictio szellemessége.

Valyon ha a nagy bölcösségű szabályrendelet alkotói megkérdendők, hogy mi az a 20 fokos meredek? milyen feleletet kapnánk. Mert ilyen rendelet alkotása igen problematikus teszi a mérnöki tudományt akkor, midőn tudjuk, hogy az egész vármegye mennyire hegyes vidék. Köptelenség elhinni, hogy teljes öntudatossággal igyekeztek volna a gazdasági termelést a minimumra redukálni! Ehez határozottan nagy tájékozatlanság és még nagyobb könnyelműség szükségeltetett.

Am ez a rendelet nem csak botor, de önkényes, zsarnok és jogtalan is.

Mert miféle jognál fogva bocsátkoznak azon rendelet gyártó urak a vármegye köpenye alatt abba, hogy megváltoztassák a magán jog legprimitívabb alapját, mely szerint a saját földjét mindenki belátása szerint érvényesítheti. De még, ha megáll a bölcös paragrafus: adófizetés tekintetében is változás áll be, mivel többé nem szántók, hanem sovány kegyi legelőt után kell kiróni az adót, a mi nagy csökkenést jelent és aligha használja az államkasszákat.

Valóban a paragrafus csináló emberi elme oly szörnyzűlött ez a szakasz, mely magában hordja a nagyképűködés banalitásának tagadhatatlan béléjét.

Hiszen a vízmosások és az ebből támadó árkok tovább terjedésének megakadályozására a világ minden kultur állama a befűtést használja, — nem pedig a szántóföld-ek redukálását.

Hanem erről mélyen hallgatnak a szabályrendeletet tálakoló bölcsek.

Különben a vármegye egyik tekintélyes birtokosa már is feliratót intézett az alispánhoz, melyben részletesen utal a szabályrendelet tarthatatlanságára, a mit a földmiveltési miniszter ur is befog látni minden bizonynyal.

Kolozsvár leírása.

(Folytatás)

A reformátusok.

Szász Domokos, a mostani püspök egészen püspökké választásáig, mint kolozsvári lelkész, valósággal minden volt mindenben. Nélküle nem történhetett meg egy városi díjnok kinevezése, nem egy kormányparti újság riportereinek alkalmazása vagy elbocsátása; roppant befolyását mindenütt, egy városi házban, mint a kormányparti pártkörben, jótékony és mindennemű egyesületekben egyaránt érvényesítette.

A többi kolozsvári lelkészek: Szász Gerő Herepei Gergely és Zorányi Jenő, Mint köztük legidősebb, Szász Gerő az esperes és anyakönyvvizető lelkész. Ki gondolná felőle, hogy ő a legidősebb? Lángoló versei még most is arra vallanak, hogy fiatal ember. És valóban az: tüzeben, szenvedélyben. Ő a szívével nem csak érez, hanem még gondolkodik, is így aztán könnyen hevül érzelmek irányozzák beszédét, tollát és tetteit egyiránt. Ez ember és talán vezérszerepre volna hivatott, ha fényes fejének és a higgadtságának kellő befolyást engedne valamennyi működésében s itt-ott modorában is. Mint azok azonban, helyrehoz mindent. Élvezet őt hallgatni. Prédikációi mindig nagy közönséget vonzanak, szép az valamennyi. Temetésen, s más alkalmakkor mondott papi beszédek.

Egy hét mulva tudósítást kaptunk a Cártól. Ő Felsőre ezt írta: „Bánatomnak a kegyességében elhagytam a birodalmat, és egyedül az Isten tudja, hogy hova megyek. Árusátozatok nem tudom tovább elviselni!” Midőn ez a hír elterjedt, Moszkvát a legnagyobb kétségbeesés fogta el. Cárunk, a mi atyánk elhagyott bennünket? — Tehát ki fog kormányozni bennünket?

Igaz, hogy Vassilievitch Iván, kegyetlen volt, de ez bizonyosan az Isten rendelete volt a mi bünei büntetéséül. Jó, mi gyűlést tartottunk és elhatároztuk a cár elibe járulni és megalázza magunkat előtte, — kérelmet intézni hozzá. Hallottuk, hogy a cár az innét nyolcnyolc verstnyire fekvő Alexandrov faluban időzik. Miután imádságainkat az Istennek ajánlottuk, — elindultunk. Midőn a falut megláttuk, megalloztunk és ismét buzgón imádkoztunk. Helyzetünk borzasztó volt — nem azért mert a cár halálra ítéltet, de mert lehetséges volt, hogy nem fogad el bennünket. De egyik sem történt meg. A cár elfogadott bennünket. Midőn a szobájába léptünk, hidd el nekem herceg, hogy Vassilievitch Ivánra alig lehetett ráismerni. Az arca teljesen megváltozott a haja és a szakállá minj nem egészen kihullott! Mi történt? Ez a cár volt — és még sem a Cár volt! Hosszu beszédet mondott nekünk, melyben soha sem hallott árusálással vádolt bennünket — sok olyan bűnben tartott részesnek, melyeknek az elővetéséről mind ez ideig nem tudtunk és azzal a mondással végezte, hogy birodalmának a visszavételébe egyedül szent napjainak a kérszere egyeztet be és ezt is feltételek alatt tévé. Ekkor kegyesen megengedte a kezét csókolni és elköltözt bennünket.

— És mik voltak azok a feltételek? — kérde Serebryany.

(Folytatás köv.)

vel birunk; és Morozov mélyen meghajtott a magát.

A herceg viszonzózt a meghajlást, és hiitaa poharát. Előné lestitte tartotta a szemét, hogy Serebryanyt ne lássa. Annysira reszkettett, hogy a tálcán levő poharak megzörrentek.

— Előné, mi bajod? — kérde Morozov hirtelen. Beteg vagy? Arcod olyan fehér mint a hó! Édesem, — tévé utánna suitogva — talán Vyazovskii nem alkalmas lakodott ismét! tehát úgy van; a gazember ismét látott! Előné, ne félj, de semmi képpen sem vagy hibás. De jobb, ha nálam nélkül nem sétálsz a kertben: és gyermekek, vigasztalódj; én minden sértéstől meg foglak védelmezni. Tehát mosolyogj, és légy vidám, vagy a vendégek észre veszi — Romanovitch Nikita bocsáss meg, azt mondom a feleségemnek, hogy rendelje meg, hogy az ebédet minél előbb feladják. Természetes, hogy te még nem ebédeltél?

— Ezer köszönet Uram, én ebédeltam.

— Nem tesz semmit Romanovitch Nikita, ismét kell ebédelned. Gyere Előné. Gyere Előné, gyorsan, gyorsan; és te Uram, irgáld! Egy kegyvesztett öreg embernek az irgalmait ne sőtáld meg! A nélkül is van nekem elég bánatom, amit el kell viselni! és a hosszú hajára mutatott.

— Látom Uram, és alig tudom elhinni a szememnek! Hogy te, te, kegyesített légy! De miért? Bocsáss meg a kívánságomat!

Morozov sohajtott.

— Mert a régi szokásokat megtartom, és rangomnak a hagyományait fentartom, és az új jövényeknek nem adok helyet.

A mint ezt mondá, arca elodostódott, és a szemé égett. Elmondta a Godeonovval való összeütközését, sok keserű panasszal a cár igazságtalanságáért.

— Sok, sok változott Moszkvában — mondá — mióta a cár az Opritchnikket alapította!

— De Uram, kik azok az Opritchnikik? Én találkoztam velük, de valóban, a velük való érintkezésem távol állott attól, hogy bárátságos legyen!

— Nikita Romanovitch, mi megbántottuk az Istenet, és ő elsőttitette a cár szemét! Midőn a házaz összeesküvők Silvestert és Adashevet árusálással vádolták és a cár eldölte őket maga elől, akkor végződtek be a mi boldog napjaink!

Vassilievitch Iván hirtelen gyanakodni kezdett rájuk — rájuk, az ő hűséges szolgáira! Árusárol és cselszövényekről kezdett beszélni; olyan dolgokról, melyek soha sem jutottak eszükbe. És a kalandorok örvendeztek és suttogni kezdtek a nemesek ellen, némelyek személyes gyűlölethöz, mások azt remélve, hogy ez által kegybe jutnak; és a cár mindegyiket meghallgatta. A kinek ellensége volt, feljelentette azt és hazugságára megoskoltta a keresztest, nem félve az Isten rettenetes ítéletétől, mely előtte volt. Nikita Romanovitch, sok ártatlan embert vetettek a tömlőbe és kegyetlen kínzásoknak tették ki őket! Előtt senkit sem ítélték el bizonyított nélkül, de mostan a legesekélyebb híre megfogtak és kineznek! Nikita Romanovitch, mi szomorú időben élünk — a cár vételeit általános rémületet okozott. És a kínzás után — jön a kivégzés! De herceg, te valószínűleg már hallottál mind ezekről.

— Hallottam közsa híreket, de semmi bizonyosat. Lengyelországba lassan érkeznek a hírek. De midőn minden meg van mondva — mi van azon csudálkozni való? A cár a gonosztervek kivégzetheti!

— Herceg, ki tagadná azt? Mindazon által ő a cár, hogy büntessen vagy irgalmat mutasson. De az a sajnos, hogy nem csak a

bűnösöket végezték ki, de a cárnak minden igaz szolgáit: a nemes Adashevet, az ő fiatal fiával; a három Satinit; Pishki Ivánt a feleségével és a gyermekeivel és ezeken kívül még sokakat, sokakat!

A Serebryany arra a legelőnkebb méltatlanságot fejezte ki.

— Uram, mind ezen dolgokban a cár nem olyan hibás, mint a tanácsadói.

— Ah, herceg, borzasztó arról beszélni és rettenetes még gondolni is; de meg kell neked mondanom, hogy a cár nem csak a tanácsadói bűnditására kezdett ártatlan vért ontani!

Például Basmanov, az új pohárnok, Ofthichinek egy megmondatlan szava miatt panaszt emelt a cár előtt; és mit gondolsz, hogy a cár mit eslekedett? A saját asztalánál ülve és a saját kezével tört döfött a herceg szívébe!

— Uram, — kiáltá Serebryany, felugorva, ha ezt más ember mondta volna el és nem te, hazugnak nevezve lettőttem volna!

— Romanovitch Nikita, sokkal őregebb vagyok én, mint, hogy hazug pletykát kezdjek terjesztani — és főleg pletykát az én főnégus uramról!

— Uram, bocsánatotok kérem. De mit jelent ez a borzasztó változás? Bizonynyal kell lenni valakinek, aki megcsalja a cárt.

— Igaz, herceg, de a tilj le és hallgass meg tovább. Egy alkalommal Vassilievitch Iván, a részegség öröklő állapotában, (oh, borzasztó ezekre a dolgokra még csak gondolni is!) vad táncot kezdett járni a kegyvesztésével. Mindnyáján alároz alá rejtették magukat. Ez alkalommal a nemes herceg Michail Repnin jelen volt. És e szármalmas látványra könnyekben tört ki. A cár azt kívánta, hogy ő is alarozt legyen fel; de Repnin tiltakozott ellene. „Nem” mondá — „rangomat és becsületemet soha sem fogom

beszenyezni” és a lábával az alarcra taposott. Őt nap mulva, a cár rendeletéből, az Istenházaiban megléte!

— Uram, az Isten valóban büntet bennünket!

— Herceg, legyen meg az ő szent akarata. De hallgasd tovább. A kivégzettéseknek nincs vége. A börtönökben naponta foly a vér és ah! még a szent zárdák sem kivételek több! A nemesek jobbágyait naponta fogdoszták és kínzásra hurcolták. Azok, kik megtagadják lelkeket a pokol tűzének átadni, a gazdajuk elárulása által, rögtön halálra vannak ítéltve.

Nikita Romanovitch, sokan szenvedtek az igazságtól; és a vértanú koronáját sokan nyerték el. Azonban, koronként a Cár magához látszik jönni; bűnbánó, imádkozik, sir, gyilkosnak és bűnösnek hevezi magát. Gazdag adományokat oszt szét a különböző zárdáknak, és meggyilkolt áldozataiért imádságokat mondát. És mit gondolsz, hogy egy napon mit eslekedett? Egy reggel nagy lármá hallására ébredtem fel. Az utcák tele voltak emberekkel, futottak ki és be Kremlinbe. Hangosan kiabáltak: „A Cár elmegy, és senki sem tudja, hogy hova!” — Hideg borzongás futott végig rajtam! — Sietve öltöztem fel, és a lovamat felnyergelgettem. A nemesek minden irányból Kremlinbe siettek; némelyek lóháton, mások gyalog futottak mint a közönséges emberek! Nem volt idő az egyéni méltóságra gondolni! Midőn a palota kapujához érkezünk, lovas testőrök jöttek ki onnét, és a nép utat nyitott előttük. A katonák után számos szánkák jöttek, melyekben a Cár, a Cárizta, a Cárveit, és az egész háznép ültek. Mind — mind távoztak Kremlinből.

Mi a Cár szánkjába elibe kívántuk magunkat vetni, de a katonák megakadályoztak bennünket, azt mondva: „Láza Cárakarata!” A menet elhagyta Moszkvát.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata).

Országgyűlés.

Budapest, ápr. 12.

A képviselőház mai ülésén Uray Imre indítványt nyújtott be az iránt, hogy a képviselőknek a házban való megjelenése szigorúan ellenőriztessék jövőre.

E végett ajánlja, hogy a képviselőről egy abc. rendbe való névjegyzék készíttessék, melybe minden nap az illető képviselő — neve után magát bejegyezze.

Az indítvány második része utasítás az elnökség részére, hogy az minden hónap végén, e dekrétum konstatacióval, az ellmaradott képviselőről jelentést tegyen.

Az indítvány kiadott az illető bizottságnak.

Károlyi Gábor gr. szintén indítványt nyújtott be, melyben kéri a házat, hogy indíttassék vizsgálat az iránt, hogy a Kossuth Lajos honosítása ügyében megjelölt névszerinti szavazás, miként hagyatott ki a ház naplójából?

Indítványozza, hogy utólag pótolassék.

Károlyi Gábor gr. indítványának tárgyalását ápril 22-re tűzte ki a ház.

Ezután következett a szavazás az indítványok felett, melyek a honvédelmi tárca költségvetés tárgyalása alkalmával benyújtottak.

Szavazás eredménye az, hogy az összes beadott határozati javaslatokat az engedelmessé, hű többség ez alkalommal is elvetette.

Legérdekesebb volt a szavazás az Uron Gábor határozati javaslatánál. Mellette szavazott 110 képviselő, ellene 174; távol volt 174.

A ház mai ülésének legérdekesebb része volt Szilágyi Dező miniszter támadása Polónyi Géza ellen, kinek multkorai felszólalását a miniszter, sabban foglalt minden állítását rabuliztikus okoskodásnak, tévesnek és hamisnak mondta.

Az ellenzék a miniszter e kijelentéseit kacagással fogadta.

Polónyi rögtön válaszolt nagy hatással, kimutatta, hogy Szilágyi miniszter minden szavát elcsavarta.

A zajos helyeslésbe, mely e szavakat követte, beleszólt Fabiny volt igazságügyminiszter is és helyeselte Polónyi fejtegetéseit.

Az ülés végén két érdekes jelenet játszódott le.

Az egyik — Horánszky egy megjegyzése Fejérváry miniszterhez, melyre az indulatosan hátra szólt:

— Ilyen megjegyzést nem tűrök! Kikérem magamnak!

A másik a Wekerle Sándor miniszterelnök és Horváth Gyula közt történt incidens.

Horváth Gyula ugyanis a honvédtisztek leányai részére külön nevelőintézetet kért.

Wekerle kijelenti, hogy ilyen nagy hangu frázisokra nem reflektál, nehogy nagyobb súlyt adjon azoknak, mint megérdemel.

Horváth izgatottan közbeszólt, hogy majd legközelebből kimutatja — mennyit érnek a Wekerle igéretei.

Wekerle Sándor:

— Próbálja meg!

Horváth Gyula:

— Megteszem!

Uj alispán.

Beszterce, ápril. 12.

Beszterce-Naszód vármegye mai közgyűlésén gr. László Istvánt, Kolozsvármegye főispánját titkárat alispánvá választották meg.

Gr. László István, mint Kolozsvármegye főispánja titkára nemcsak buzgóssággal és szorgalommal, de sok szakértő-lemmel teljesítette mindig hivatalos teendőit és benne Beszterce-Naszód vármegye is bizonyára egy derék, hazaforrasztó tisztviselőt nyert.

Fáklya zene.

Sz.-Udvarhely, ápr. 12.

Pálffy Ferencnek, kit a legutóbb tartott vármegyei közgyűlés felfüggesztett tisztviselési állásától, tisztelői tegnap este fáklya zenét rendeztek.

Pálffy Németh Sándor református káplán távozott.

Nemzeti színház.

Bérlet 222. szám.

Kolozsvárt, csütörtökön, 1893. ápril hó 13-án.

Foriss Pista jutalomjátékai:

A FOGADOTT LEÁNY.

Uj énekes népszimű 3 felvonásban.

Felső szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYAR MICHÁLY.

szélei gyakran csaknem remekek. Pohárköszöntői sohasem maradnak hatás nélkül. Megesik az is, mint legutóbbi fényes banketjén a színházi jubilmunka, hogy hevében olyan hangon követel tiszteletet szeméinek és mondani valójának, mintha a bakafront előtt állana. Állt ott is, előt ott is, alig birta gyerekválta a puskát, de ment, piros sipkával a fején. Akkori még az a tűz. Az egyházkerületnek ő a püspök után következő első papi hivatalnok: generalis notarius, az egyházkerületi gyűlés jegyzője. Ő a szerkesztője a kerület hivatalos közlönyének, a Protestáns Közlönynek, melyben sokszor igen érdekesen ad kifejezést az ő sajátos állásával egy s más dolog feletti kegyetlen elbusulásának.

Herepei a nagy Herepeiek családjának sarja, annak a családnak, mely e század folyamán annyi kitűnő szónokot adott az erdélyi kerület legelső egyházának, s amely — úgy látszik — még most sem fogyott ki a szíveszavu papokból. Ő tisztán lelképásztori hivatalának él, semminemű közügybe nem elegyedik, sőt talán nem is nagyon érdeklődik azok iránt. Példányozott pap, az életmódjával általános tiszteletet vívott ki magának. Legujabban az imént alakult kerületi egyesületben kezdett nagyobb szabású működést kifejteni. Paphoz illő nemes foglalkozás.

A legújabb pap, Zorányi, alig két év óta rendes lelkész. Ifjúi tettereje s munkavágya nem elégszik meg a legszorosabb értelembe vett hivatalos kötelességek teljesítésével, hanem már e télen megkezdte a belmunkái munkálkodását is, mely ugyan időt és fáradságot igényel, de a vallásértékek életre nézve roppant haszonnal jár. Lelkészi kötelességein ilyen teljesítésén kívül az egyházi irodalom művelésének él. Mint az egyháztörténetek teol. akadémiaira képezett tanára, főleg a hasai protestantizmus multját tanulmányozza s erre vonatkozólag már számos kisebb-nagyobb tanulmányt írt, melyek egyházi körökben általánosan ismertté tették nevét. Most egy házaspotló, a magyar irodalomban még teljesen hiányzó vállalat indult meg szerkesztésében: a Theologiai Ismeretek tára, egy betűrendes szak-lexikon. Agillia, ötletes szónok úgy a papzéken, mint kivált közoktatást érdeklő gyűléseken. Persze magyar, elveiben, bátorságában egyformán.

Az elmúlt télen egy olyan megalom indult meg a ref. egyház kerületében, mely a vallásértékek életre nézve roppant haszonnal jár. Lelkészi kötelességein ilyen teljesítésén kívül az egyházi irodalom művelésének él. Mint az egyháztörténetek teol. akadémiaira képezett tanára, főleg a hasai protestantizmus multját tanulmányozza s erre vonatkozólag már számos kisebb-nagyobb tanulmányt írt, melyek egyházi körökben általánosan ismertté tették nevét. Most egy házaspotló, a magyar irodalomban még teljesen hiányzó vállalat indult meg szerkesztésében: a Theologiai Ismeretek tára, egy betűrendes szak-lexikon. Agillia, ötletes szónok úgy a papzéken, mint kivált közoktatást érdeklő gyűléseken. Persze magyar, elveiben, bátorságában egyformán.

Az unitáriusok.

Az unitárius főtanoda mellett van a templom. Éppen mint a külseje, olyan egyszerű az isteni tisztelet is benne, még egyszerűbb mint a reformátusoké. A templom északi oldalánál van elhelyezve az az emlékeztető kerek kő, melyről a Torda-utca szögletén Dávid Ferenc az unitárius vallást oly ékesen és maggyózólag hirdette.

A hívőinek kicsiny serege élén áll Ferenc József, a püspök, akit „aranyasszony”-nak hívnak népei. A megjelenése is valódi apostol s egyházának minden ügyeit az a mély műveltségű főpap vezeti, tanácskozásait a legkisebb részletekre is kiterjedő ismereteivel az ő bölcsessége irányítja — és úgy tud beszélni, hogy minden szava egyenes oda talál a szívhez, az igék balzsamával. Jeles egyházi író is.

A pásztor oldalán állnak: Molnár Sándor, minden unitárius jogok védője; Beneczdi Gergely az egyház pénztárnoka, kinek kezén napról-napra szaporodik az egyház vagyona.

Anyagi viszonyaihoz képest meglepő eredményt dolgoznak minden téren. Könyveik vannak, mint a Keresztény Magvető, melyet ügyesen szerkeszt kitűnő szónok Páteri Dénes, és az Unitárius Közlöny, me-

lyet a legszegényebb nép vallásértékei életének fejlesztésére és ápolására Boros György teológiai tanár szerkeszt, kiérezve, kipuhatolva a nép vallási szükségleteit.

Összekötötték az állam és angol és amerikai unitáriusokkal háromévenként végzett papnövekedéseket küldenek Londonba s Oxfordba továbbtanulásra.

Egytől-egyik jó magyarok, nemzetiességre is valamennyi magyar, összetartók mint egy erős láncz és soha sem hagyják egymást se csüggedésben, se bánatban, csak előre bátrán, mindnyájan veled vagyunk! Szókásaikban, erkölcsökben, ruházatban puritánok — ha két unitárius van egy városban megérik egymást s találkoznak okvetlenül. Testvérek mindannyian az Egyetl-n Egy-ben, a ki erős és mindenható.

Az egyetem.

Az egyetem eddigi rektorai: Berde Áron, Schulek Vilmos, Nachik Béla, Finály Henrik, Entz Géza, Groisz Gusztáv, Generich Antal, Imre Sándor, Brassai Sámuel, Haller Károly, Ajtai K. Sándor, Szabó Károly, Abt Antal, Csiky Viktor, Maizner János, Kanitz Ágost, Kolozsvári Sándor, Klug Nándor, Szász Béla, Koch Antal.

Kolozsvár társadalmi életének, minden, de minden előkelő intézményének kezdeményező, teremtő és munkás faktora az egyetem professzora.

Irányt, eszméket és jelszavakat töltik kap és kér Kolozsvár, de ott vannak a közösen végzett munka asztalai mellett is, dolgoznak nekigyürkőzve mint a nemzet legkisebb napszámói.

(Folyt. köv.)

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, április 12.

— **A ki azt akarja**, hogy a jövő évben az országgyűlési és városi képviselőválasztásoknál szavazati joga legyen, az a mult évi adóját az utolsó krajczárig fizesse be e hó 15-ig. E jóakaratu figyelmeztetéstüket fogadják meg polgártársaink, mert a választások alkalmával aztán hiába panaszkodnak, hogy kihagyták a választók névjegyzékéből.

— **Sándor Józsefet**, az Emke t. elelnökét és főtitkárát mély fájdalom sújtotta. Édes anyja öz. Sándor Dánielné, Keresztési Erzsébet, a legjobb anyák egyike halt meg 67 éves korában. Az embereknek egy jó tisztes derék öreg asszony volt, — de neki Mindene. A fiu és anya között az a forró, benső ragaszkodó szeretet volt mindig, a mely egyedül képes az életnek igazi értékes becsét kölcsönözni; az a szeretetet volt közöttük, a melynek tiszta boldogsága az élet minden szenvedését, meg tudja nyihenteni és minden csüggedésben erőt tud kölcsönözni. Ennek a szeretetnek törött meg szárnya most az édes anya halálával; ennek a szeretetnek örökre elborult fénye vonta be a sujtó fájdalom keserűségével a melyen érző fiu lelkét. Az ilyen fájdalmat nem magyarázza a köny, — az ilyen bánatot nem enyhíti a vigasztalás. Ennek a csapásnak az elviselésére az a gondolat, az az erős kötelességérzet edze erőssé a derék férfi szívet, a mi munkássága által hazájában még reá várakozik. Mi a legösszintébb részvételt osztózuuk az ő mély és igaz gyászában. A boldogult temetése f. hó. 14-ikén d. u. 4 órakor lesz.

— **Gr. Bethlen Ferencet** a Kolozsvárt tegnap éjjel elhunyt főurat holnap temetik el. Az elhunyt temetésére Kolozsváron össze gyűl az erdélyi részi arisztokrácia. Gr. Bethlen Ferencz vig kedélyét még betegségében is megőrizte. Bátran nézett szembe a halállal. A mikor Kolozsvárra jött beteg, tréfásan kérdezte környezetétől, hogy van-e számára koporsó, mert őt fogják nem sokára el vinni. Halála előtt nap delutánján is vidáman beszélt környezetével és cigarettázott. Az elhunyt főur kitűnően furulyázott vidám magyar pásztor dalokat, a mit külföldön tartózkodása alatt is gyakorolt és a mit künt egy főuri körben, hol e kedvenc mulatságát gyakorolni kezdte, nem vettek tőle jó néven. Rengeteg sok vidám anekdotát tudott s mindig voltak eredeti ötletei, a melylyel kedvessé, szeretetre méltóvá tudta magát tenni abban a társaságban, a hol megjelent. Az elhunyt gyászjelentése így szól: Bethleni gróf Bethlen András, m. k. földművelésügyi miniszter a saját, valamint neje és gyermekei; továbbá gróf Bethlen Károlyné, gróf Bethlen Polixéné, férjezett hidvégi gróf Nemes Jánosné, férje és gyermekei, gróf Bethlen László, gróf Bethlen Gergey, neje és gyermekei, gróf Bethlen Olivia, férjezett gróf Zedtwitz Ferencné, férje és gyermekei, továbbá gróf Bethlen Vilma, férjezett Kállay Benjáminé, férje és gyermekei, gróf Bethlen Pál, neje és gyermekei, gróf Bethlen Ödön, neje és gyermekei, gróf Bethlen Aladár, neje és gyermekei, gróf Bethlen Bálint, neje s

gyermekei, gróf Bethlen Margit öz. báró Bánffy Györgyné s gyermekei, végül öz. gróf Bethlen Sándorné nevében elomorodott szívvel jelenti, hogy forrón szeretett nagybátyjok, utóbbiak ságora Bethleni gróf Bethlen Ferencz élete 70-ik évében. f. hó 11-én, rövid szenvedés után meghalt. Háltetemei folyó hó 13-án d. u. 4 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint az ev. ref. belfarkas utczi templomból örök nyugalomra tetetni.

— **Fóris Pista** jutalomjátékai holnap csütörtökön egy új darab, az általa írt „Fogadott leány” cz. 3 felv. énekes népszimű kerül színre, régi kedvelt jó népdalokkal. A darabhoz egy szép hangulatos magyar nyitányt és czimbalom-szót írt Herczenberger István, színházi zenekar-igazgató. Nagyobb szerepeket játszanak: Sipos, László, Hunyadi, Delli, Szentgyörgyi, Gál, Fóris, Haday, Csiki, Szerémi Z. stb. — Fóris a 2 év alatt, mióta színházunknál van, nemcsak a színházlátogató közönség kegyét nyerte meg, hanem a társadalmi életnek is egyik kiválóan kedvelt alakja. Sőt, — és ez igazán ritkaság — még pályatársai (állítólag pályatársai is) kiválóan szeretik és becsülik. A mondottakból következtetve, méltán remélheti jutalomjátékának kedvező sikerét.

— **Eljegyzés.** Rátonyi Ákos színházunk tehetséges fiatal tagja ma tartotta eljegyzését a bájos és szép Maróthy Margit kisasszonnyal a ki szintén ezidő szerint a kolozsvári színház állandó vendégművésze.

— **„Fanchon asszony leánya”** cz. operettből, melynek zenéjét Varney (a „Tisztaurak a zárdában” cz. operette zenéjéről) szerette, már megkezdődtek a színház próbái.

— **Jutalomjáték.** Szentgyörgyi Istvánnak vasárnap lesz jutalomjátéka a „Piros bugyellár”-ban, Csepregi e teljesen magyaros zamatú népsziműművésze. Szentgyörgyi Istvánt szükségtelen hosszasan ajánlani a közönségnek, mert őt — mint színházunk egyik fő-támaszát, mint egy Isten-ölti eredeti humorral és kiváló tehetséggel megáldott valódi művészt — ismeri mindenki. Nem kételkedünk egy perczig sem, hogy jutalomjátékán telt ház fog gyönyörködni kiváló alakításában Peták káplárban.

— **Bethlen Gábor gróf** az Emke elnöke és országgyűlési képviselő a nyáron Amerikába utazik a chicagói világkiállítás megtekintése végett.

— **A fecskék megérkeztek.** A tavasz hirdetői már egy pár nap óta mutogatják magukat. Ugy látszik, csak arra vártak, hogy Falb Rudolf kritikus napjai s a földrengés muljék el s azután bejöttek, hogy elfoglalja mindenki fecské pár az eres alatt „a csendes birodalmát”.

— **Jóka-jubileum Berlinben.**

Lautenburg a berlini Residenz-színház igazgatója Budapestén időzött, hogy megtegye előkészületeit a Berlinben rendezendő Jóka-jubileum ügyében. — A jubileum alkalmából az „Arany ember” fog színrekerülni s csupa magyar születésű német művészek fognak benne játszani.

— **A német császár Magyarországon.** Egy kiváló német publicistától Bécsben e czim alatt „a német császár Bécsben, Rómában és Magyarországon” politikai röpirat jelent meg. A röpirat szerint a német császár a nyáron okvetlen megfogja látogatni Magyarországot s több napig lesz lakója a budavári királyi palotának. A német császár fényes kísérettel fog megjelenni. A többiek közt Caprivi birodalmi kancellár is elkíséri magyarországi útjára. Mint legilletékesebb forrásból jelenti, ez alkalommal nagy hadgyakorlatok és katonai ünnepélyek fognak rendeztetni, a császár tiszteletére, a ki első sorban Bpest főváros nevezetességét fogja megtekinteni, azután pedig mindjárt az általa igen jelsnek tartott magyar honvédség gyakorlatában akar gyönyörködni. A röpirat kifejezést ad annak, hogy a magyarok bizonyára örömmel fogják fogadni a császár látogatási hírét s mindent el fognak követni, hogy a nagy német császár Magyarországon illő fogadtatásban részesüljön és jól érezze magát a magyarok között. A német császár ez alkalommal magyar huszár ruhában fog megjelenni.

— **Földrengés Szerbiában.** Belgrádból írják: A földrengés itt igen erős volt, a hullámszerű rengés 15 másodperczig tartott. A kár jelentéktelen, csak néhány épület fala repedt meg. A lakosság nyugodtan viselkedett. Livádiában a föld meghasadt s a nyílásokból olomszint anyag ömlött ki. — Ugyanígy jelentést észleltek Orava szigetén, Cuprija mellett is. Popovics és Solajnac falvak majdnem egészen elpusztultak. A lakosság a mezőre menekült. A rémület iszonyú volt. Jagodinában a járásbíró háza összedőlt, de maga alá temette a bírót, kiszörnyet halt. Gradištenben és Jagodinában is nagy a kár. A földrengés tegnap és ma is ismétlődött, de sokkal gyöngébb volt. Zujovics és Stanjevic geológusok és Milenkovic osztályfőnök, a ki a belügyminiszter küldött ma a jelentéstétel és a szükséges intézkedések el-

rendelése végett a szerencsétlenség színhelyére utaztak. — Egy újabb belgrádi távirat jelenti: Ma delután 4 órakor ismét földrengés volt érezhető, de sokkal esakélyebb mértékben Cuprijaból, Jagodinából, Parosinból és Svilaínatból egy órai időközökben ismétlődő, gyöngébb földrengéseket jelentenek, Livádiában a támadt földrengésből a kiömlések folyton tartanak.

— **Halálozás.** Jeremiás Áron kereskedő e hó 5-én Dicső-Szentmártonban váratlanul elhunyt. Temetése az egész község és az ottani ipartestület kísérete és részvéte mellett történt.

— **Rablógyilkosság a fővárosban.** Titokzatos rablógyilkosság történt a fővárosban. A dob-utca egyik házában meggyilkoltak egy prostituitált leányt és elrabolták mindenét. A meggyilkolt leány Manicza Anna, tiszolci születésű, 24 éves, dob-utca 32-ik sz. házban lakott a kapu alatt.

— **Etiketthiba a Vatikánban.** Ilyenről is ritkán van alkalmunk beszélni; nemcsak azért, mert az etikett szabályait a Vatikánban nagyon szigorúan megtartják, úgy azok, a kik állandóan a pápa körül vannak, mint pedig azok, a kik a pápa által kihallgatva áson fogadtatnak, hanem azért is, mert ezek a szabályok oly egyszerűek, hogy nagyon könnyen lehet azoknak eleget tenni. Annál nagyobb volt a meglepetés a Vatikánban e hó 24-én, a mikor XIII. Leo pápa a walesi hercegnőt fogadta kihallgatáson. A Vatikánban minden intézkedéseket megtettek arra nézve, hogy a fogadtatás a lehető legünnepélyesebb legyen, sőt a pápa annyira ment előzékenységgel, hogy elsőseget adott a walesi hercegnőnek a fogadtatásban a római arisztokrácia azon tagjai előtt, a kik előbb jelentkeztek. De a Vatikán szertartásmesterei megtűdötte látták, hogy a walesi hercegnő, mikor megjelent, nem az előírt fekete fátyolt viselte, hanem egyszerű fehér fátyolt, a mi ugyancsak ellenkezett a szabályokkal, sőt Maud és Viktória hercegnők utazó toleltben voltak. De ez mind csak hagyján lett volna, ha York hercege, a ki néhány perczrel később érkezett, sétatálcával a kezében lépött a terembe. A jelenlevő főpapság hűdészett és szörnyűködött, de csak titokban, mert XIII. Leo pápa ritka tapintat rejté el megtűködését és a fejedelmi vendégeket oly nyájasan s szívélyesen fogadta, mintha azok az etikett szabályainak megfelelő öltözkében jelentek volna meg.

— **Hőzivatar a csikagói világkiállításon.** Északamerikában tegnap roppant hőzivatar dühöngött. A vihar a csikagói világkiállításon két órási vendéglőt, — mely az idegenek befogadására volt szánva, összedöntött, azután ránehezedett a panoráma kupolájára s azt is beayomta.

Szerkesztői üzenet.

G. G. „Petőfi, mint házasság közvetítő”. Nem sikerült a kidolgozás úgy, a mint azt a közölhetőség mértéke megkívánja.

Színház.

A kolozsvári nemzeti színház érdemes és tehetséges fiatal tagjának Gál Gyulának volt tegnap jutalomjátéka. Gál „XI. Lajos, Franciaország királya” czimú szomorujátékot választotta jutalomjátékául, a melyben a címszerepet játszta. Ez a darab a szerényebb drámák között tartozik, de a XI ik Lajosnak irt szerep a legnehezebbek egyike, a melynek pszichológiai elemeit valaha színművész bemezorgatta. Ez a király a kegyetlenségből a valóságosságból, a hiúságból a nagyravágyásból, a ravaszaságból, a féltékenységből a gyanúsításból és a gyűvaságból összerakott individuum. — Jellemének ennyi tulajdonsága teszi őt jellemtelenné nyomorulttá és egyzersmind képtelenné arra, hogy a nézőben rokonszenvet ébreszten. Nincs ebben a drámai hősből semmi férfias erény, mert a mivel az író okvetlen felakarja ruházni: a szilárd akarat is annyira elmosodik, többi fölszége mellett, hogy szinte lehetetlen elhinni neki.

A színésznek mindazonáltal nagy munkát ad. Az emberi indulatok ennyi variációját úgy kell évrényre emelni, hogy soha se jöjjön egyik ösztöközésbe a másikkal; úgy kell egyik indulatból a másikba csapni át, hogy az emberileg és aesthetikailag igaz, mindig teljes valószínűséggel érvényesüljön.

Ennek a sokféle indulatból alkotott királynak a legnehezebb jeleneteivel is számot tevő sikerrel birkozott meg Gál Gyula és alakítása a legtöbbször művészi színvonalon állott. A közönség nyílt színen tapsolta meg nem egyszer és felvonás közük alatt többször a lámpák elé hívták.

E. Kovács Gyula Nemours herceg szerepében nyújtott pompás alakítást és a jutalmazott mellett ő kapta a legtöbb elismerő tapost.

Mária szerepében jeles volt Maróthy Margit; csinos és kellemes Szerémi Gizella, mint Dauphin. Mindketten teljes igyekezetből és sok sikerrel működtek közre. A többi kisebb szereplők is díszeset buzgalommal állták meg helyüket, de jelentéktelen szerepük nem nyújtott alkalmat különösebb művészi produktúra. (t. p.)

HIRDETÉSEK.

Sz. 179 - 1893.

341. (1-1)

Arverési hirdetmény.

Alólírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a Bánffy-hunyadi tks. kir. járásbíró 1893. évi 1011. polg. számú végzése következtében, Gajzágó Antal ügyvéd által képviselt Supka és Veres cég javára Braun Alfréd b-hunyadi lakos ellen 200 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és feldfoglalt és 395 frtra becsült házi butorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a b-hunyadi kir. bíróság 1121-893. p. számú végzése folytán 200 frt tőke követelés, ennek 1893. évi február hó 7. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 13 frt 30 kban bíróság már megállapított költségek erejéig, Bánffy-Hunyadon, alperes lakásán leendő eszközölésére 1893. évi április hó 26-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Bánffy-Hunyadon, 1893. évi április hó 7. napján.

(H. P.)

CSUTAK JÁNOS s. k.,
kir. bírósági végrehajtó.

Finom, Genre-szerű könnyű Fűzők, tartósan készítve.

Alkalmas és kényelmes Specialis szabás:

Kövér, Gyenge mellűk és Ferde
növésűeknek.

Emlő fűzők, Egyenes tartók

felnőttek és gyermekeknek,

Szakszerű és gondos kivitelben.

Bischoff Katalin fűző-műtermében,

Köszvény, Sétatér-utca 5. sz.

Számos elismerés!

243. (12-20)

388. sz.
1893.

Köszvényi közuti vaspálya.

Pályázat.

A köszvényi gőzmozdonyu közuti vasut ezennel következő pályázatot hirdeti:

1. 4 mozdonyvezető, egyenként 45 frt és kilométer pénz.
2. 4 mozdonyfűtő, egyenként 25 frt és kilométer pénz.
3. 1 jegyzőgálo ellenőr 40 frt.
4. 1 pályafelügyelő, egyúttal szertárnok 40 frt.
5. 6 jegyeladó kalauz, egyenként 25 frt és egyenruha.
6. 2 géplakatos 30 frt havi fizetéssel.

A pályázni óhajtó mozdonyvezetők, pályafelügyelő, mozdonyfűtők a megkívántató képzettségüket, ugyszintén többi pályázók is felhivatnak, hogy:

1. egészségi állapotukat,
2. eddigi szolgálatukat,
3. kifogástalan előéletüket igazoló bizonyítványokat pályázatukhoz mellékeljék.

Oly mozdonyvezetők és fűtők, kik már valamely más városi gőzközüti vasutnál hason minőségben alkalmazva voltak, utóboiak, ha vizsgázott gépkezelők is, előnyben részesülnek.

A pályázati kérvények alólírt címre f. évi április hó 25-ik napjáig betérjesztendők.

Köszvény, 1893. április hó.

Köszvényi közuti vaspálya.

335. (2-2)

MARGIT

GYÓGYFORRÁS,

MAGYAR SELTERS

Vegyelemezve a budapesti m. kir. egyetemen. Szerencsés vegyi összetétele, kevés szabad, de gazdag, félig kötött szénsavtartalommal kiváló hatásnak bizonyult, különösen **tüdőbántalmaknál**, a hol a szabad szénsav csekélyebb jelenléte megövi a beteget a káros, sőt veszedelmes izgatástól, ellenben a félig kötött szénsav gazdagsága a gyógyhatású alkotórészeknek a beteg testrészekbe való gyors és biztos felvételét eszközözi. Ezen tulajdonságának köszönheti a Margit-forrás azon kiváló előnyét is, hogy a hol szabad szénsavtartalommal erősebb ásványvizek, mint a **seltersi, gleicherbergi, tündőbajokban**, különösen **tüdővérzés**eknél már nem alkalmazhatók, a Margit-forrás itt is a legjobb hatás mellett folyton használtatik.

A **tüdőbetegek** klimatikus gyógyintézetében, különösen a leglátogatottabb **Görbersdorffban** a Margit-víz otthonossá vált. — Orvosi tekintélyeink Budapestén: dr. Korányi, dr. Gebhardt, dr. Navrátil, dr. Poór, dr. Kétly, dr. Barbás; Bécsben: dr. Bamberger, dr. Duschek, stb. a legjobb eredménnyel alkalmazzák a **légző-, emésztő- és húgyszervek** általános hurutos bántalmainál.

Mint ivóvíz

präservatív gyógyszernek bizonyult a **kolera**-megbetegedés ellen,

borral használva a legegészségesebb ital!

Kizárólagos
főraktár

Édeskuty L.

cs. és k. és szerb
k. udv. ásványvíz-
szállítónál,
Budapest.

Ugyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőkben.

214. (4-12)

ÚJ ÜZLETNYITÁS!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, miszerint a „**Király és Császár**” cég megszűntével,

saját „**CSÁSZÁR DÁVID**” cégem alatt
főtér 23. szám (Iparos-palota)

egy egészen ujonnan berendezett és teljesen új
árukkal ellátott

DIVAT-SZÖVET- ÉS KÉZMŰ-ÁRU ÜZLETET

nyitottam.

Raktáromon szép választékban található:

fekete és színes selyem kelmék, fekete és színes ruha-kelmék,
Atlas Satinok, Toille, Batist és Cretonok, vászon, chiffon asz-
talművek, Zaphir, Guar, eső- és napernyők, kesztyűk, szalagok,
Miederek, díszek minden kivitelben.

Paplan selymek és Ciotok és sok itt elő
nem sorolt cikkek.

Kérve a nagyérdemű közönség szíves pártfogását, vagyok
tisztelteteljes szolgálja:

367. (1-10)

CSÁSZÁR DÁVID.

ÚJ ÜZLETNYITÁS!

Az erdélyrészi

Magyar Jelzálog hitelbank r. t.

Köszvény, t.

Belszén-utca 3. (Nemzeti szálloda mellett.)

Rendkívül előnyös

törlesztési kölcsönöket nyújt

földbirtokra és házra,

legelőnyösebb feltételek mellett, a fél tetszése szerinti
törlesztési időtartammal.

A kölcsön bármikor visszafizethető.

Különösen ajánlatik magasabb kamatozású kölcsö-
nök **convertálása**, mely díj- és illetékmentesen eszkö-
zöltetik.

Városoknak és községeknek legelőcsőbb községi köl-
csönök adatnak.

Záloglevelek napi árfolyamon FOLLY VICTOR bank-
és pénzváltó üzletében és az intézetnél kaphatók.

227. (12-26)

Az igazgatóság.

A magyar államkincstár tulajdonát képező és a tordai
m. kir. állami bikannevelő telep felügyelősége kezelése alá
tartozó, ugynevezett:

„Kiskirály rét”-en egy lakóház

gyökeres átalakítás és kijavítás alá kerül.

Az érdeklődő építési vállalkozók a továbbiak
felől tájékozást nyerhetnek a felügyelőség hivatalos he-
lyiségében: **Torda** (Erdély.)

333. (3-3)

Vörös here,

nagyszemű, arankamentes,

10, 25, 50, kilós zsákokban államilag plombozva, 100 ki-
lónként **76 frt.**

5 kilós plombozott postazsák **4 frt.**

Bármely mennyiségben utánvétért kapható:

GRÓF TELEKI ARVÉD

drassói uradalmában, u. p. Szerdahely.

Óriás burgonya:

Richter féle Imperator . . . 100 kg. **5 frt.**Paulsen-féle kék héjú . . . 5 kg. **1 frt.**

Csemege-sajt Nonplusultra,

Netto 4 kiló postaláda **3 frt.**

286. (16-x)

Friss

gazdasági, vetemény és virágmagvak

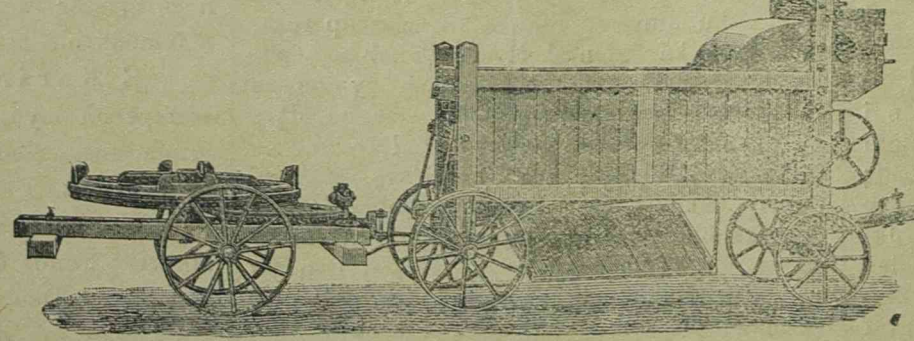
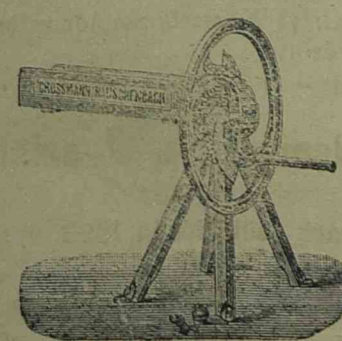
kaphatók

Tauffer Ferencz utódánál,

Köszvért, belközép-utca 6.

Raktáron vannak még: Ekék, boronák, cséplőgépek, rosták, Trieurök és más gazdasági gépek.

Olcsó gabona-zsákok.

304 (5-x)